

Borisov bestrijdt maffia Bulgarije

ACHTERGROND

De Bulgaarse premier beloofde de maffia uit te schakelen. Maar de misdaad bloeit nog, en de EU dreigt met sancties.

Van onze correspondent
Jan Hunin

WARSCHAU Dat er sinds het aantreden van Bojko Borisov als premier een nieuwe wind waait in Bulgarije, heeft ook de georganiseerde misdaad begrepen. In december alleen al werden meer dan twintig ontvoerders opgepakt. Een opmerkelijke prestatie in een land waar sinds de val van het communisme maffiosi doorgaans ongemoeid werden gelaten.

De arrestaties passen in het kader van de verkiezingsbelofte van de premier om korte metten te maken met de georganiseerde misdaad. Maar een half jaar na het aantreden van Borisov is duidelijk dat de betrokkenen zich niet zomaar gewonnen zullen geven.

Dat ondervond ook Lidia Pavlova onlangs. Sinds deze journaliste uit Blagojevgrad vorig jaar besloot te getuigen op het proces van twee maffiosi, is ze er meermaals aan herinnerd dat de georganiseerde misdaad nog niet van het toneel verdwenen is.

Op 1 januari werd haar 19-jarige zoon door onbekenden het ziekenhuis in geslagen. Haar auto werd onder vuur genomen. Sindsdien durft Pavlova haar huis niet meer uit. Op de politie, die in haar stad onder één hoedje speelt met de maffia, kan ze niet rekenen.

Misschien zou haar geval minder de aandacht getrokken hebben als niet vorige maand een andere journalist het slachtoffer was geworden van de georganiseerde misdaad. Begin januari werd de radio- en televisiepresentator Boris Tsankov op klaarlichte dag in het centrum van Sofia in het hoofd geschoten. Zijn twee lijfwachten belandden in kritieke toestand in het ziekenhuis.

Weinig Bulgaren zullen een traan gelaten hebben om Tsankovs dood. In 2003 werd hij zelf verdacht van het organiseren van een moordaanslag. Als presentator van een spelprogramma zou hij tientallen zakenlui hebben opgelicht. Op zijn contacten met de onderwereld ging hij prat.

Misschien zou Tsankov nog leven, als hij enkele maanden geleden in zijn autobiografische thrill-

De weduwe van maffiajournalist Boris Tsankov, tijdens diens begrafenis in de Bulgaarse hoofdstad Sofia op 10 januari 2010.

Foto AFP

ler *De geheimen van de gangsters* niet uit de school had geklapt. Hij beschrijft daarin hoe hij tijdens een ontmoeting met een maffia-baas merkte hoe het laservizier van twee scherpschutters op hem gericht werd.

Hoe gevaarlijk het kan zijn om over de maffia te schrijven, had eerder zijn collega-journalist Georgi Stoev ondervonden. In 2008 werd die uit de weg geruimd na de publicatie van een boek over de Bulgaarse onderwereld.

In Bulgarije wordt er van de moorden nauwelijks opgekeken. Sinds de maffia na de val van het communisme de kop opstak, is het aantal dodelijke afrekeningen opgelopen tot bijna tweehonderd. Ze

bezorgden Bulgarije in Europa de reputatie van misdaadparadijs.

Maar als het aan de centrumrechtse premier Borisov ligt, komt daar snel verandering in. Een betere sheriff had Bulgarije zich niet kunnen wensen. Met zijn verleden als veiligheidsagent en karatekampioen is de 50-jarige spierbundel Borisov goed thuis in het misdaadmilieu: de meeste Bulgaarse maffiabazen zijn hun carrière begonnen als lijfwacht, en waren onder het communisme actief als bokser of worstelaar.

Maar voor een gemakkelijke opdracht staat Borisov - alias Batman - niet. Veel maffiosi hebben zich de laatste jaren ontpopt tot fatsoenlijke zakenlui, op wie ogen-

schijnlijk weinig aan te merken valt. Hun misdaadgeld hebben ze witgewassen met de aankoop van onroerend goed. Vanaf het moment dat Bulgarije drie jaar geleden lid werd van de Europese Unie, houden ze zich bezig met gesjoemel met Europese subsidies in plaats van met afpersing, hun traditionele bezigheid.

Van de Bulgaarse justitie hebben ze weinig last. Sinds de val van het communisme is nog geen enkele hoge ambtenaar voor corruptie veroordeeld. Vooral oudere rechters hebben een reputatie als zakkenvullers, een zwakte waarvan de maffia dankbaar gebruikmaakt.

De gangster die ervan verdacht wordt achter de moord op presen-

tator Tsankov te zitten, beschouwd de gevangenis jarenlang als een tussenstop. Meestal werd hij na het betalen van een borgsom snel weer vrijgelaten.

Maar Borisov heeft weinig keus als hij zijn land, het armste van de Europese Unie, uit het slop wil halen. De georganiseerde misdaad schrikt immers niet alleen buitenlandse investeerders, maar ook de EU af. Nadat de Europese Commissie eerder al voor honderden miljoenen euro's aan steunfondsen bevroor, kreeg Sofia vorige week opnieuw een serieuze waarschuwing van Brussel. Als de grote corruptie niet snel wordt aangepakt, dreigt Bulgarije voor miljarden subsidies te verspelen.